

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Prišel je čas volitev. Prišel je čas, ko naj bi slovenski volilci potegnili z obraza komunistične oblasti svojo poslednjo masko, ko naj bi nastopila doba resnične demokracije in polne slovenske suverenosti.

LETNIK XL-VOLUME XL

APRIL 1990

ŠT. 4 NO 4

Velika noč

Jezusovo vstajenje.

Jezus v nedeljo vstane od mrtvih.
Mr 16, 1-18; Lk 24, 1-12; Jan 20, 1-18.

ALLELUIA

Po soboti pa, ko se je svital prvi dan tedna, je šla Marija Magdalena in druga Marija pogledat grob.

In glej, nastal je velik potres. Zakaj angel Gospodov je prišel iz nebes in je pristopil ter odvalil kamen in sédel nanj. Njegovo obličje je bilo kakor blisk in njegovo oblačilo belo ko sneg. Od strahu pred njim so stražniki strepetali in bili kakor mrtvi.

Angel je spregovoril in rekel ženam: 'Ne bojte se! Vem namreč, da iščete Jezusa, križanega. Ni ga tukaj, kajti vstal je, kakor je bil rekel. Pridite in pogledajte kraj, kamor je bil Gospod položen. Hitro pojdite in povejte njegovim učencem: 'Vstal je od mrtvih; in glejte, pred vami pojde v Galilejo, tam ga boste videli.' Glejte, povedal sem vam.'

S strahom in velikim veseljem so hitro odšle od

groba in so tekle, da bi sporočile njegovim učencem.

In glej, Jezus jim pride naproti in pravi: 'Pozdravljene!' One pristopijo, mu objamejo noge in ga molijo. Tedaj jim Jezus reče: 'Ne bojte se! Pojdite in sporočite mojim bratom, naj gredo v Galilejo, tam me bodo videli.'

Ko so bile še na potu, glej, so nekateri stražniki dospeli v mesto in so velikim duhovnikom naznanili ves dogodek. Ti so se s starešinami zbrali, se posvetovali in nato dali vojakom mnogo denarja, z naročilom: 'Recite: 'Njegovi učenci so prišli ponoči in so ga ukradli, ko smo mi spali.' In če bi to zvedel poglavar, ga bomo mi pogovorili, in bomo naredili, da boste brez skrbi.' Ti so vzeli denar in so storili, kakor so bili naučeni. In razširila se je ta govorica med Judi do današnjega dne.'

TEŽAVE PREHODA

Vsakdanja izkušnja le prevečkrat potrjuje pravilnost slovenskega pregovora, da volk spreminja dlako, nravi pa nikdar. Tudi mnogi dogodki po velikih spremembah v komunističnih državah, vključno v Sloveniji, dokazujejo, da sprememba imena ali raba druge terminologije ne pomeni veliko. Kot je preje služila komunistična ideologija kot opravičilo njihove neomejene oblasti v družbi, tako skušajo sedaj obdržati oblast pod različnimi drugimi gesli. Pripravljene so celo žrtvovati nekaj najbolj zloglasnih oseb (Ceausesca in njegovo ženo so na hitro obsodili na smrt in likvidirali, potem pa takoj odpravili smrtno kazen, da se ne bi kdo spomnil in novim "spreobrnjenecem" pripravil enako usodo), toda v številnih primerih jih je težko pripraviti, da bi delili oblast z drugimi ali pa da bi jo popolnoma izgubili, čeprav vedo, da nimajo zaslombe v ljudstvu. Proti spontanemu protestu opozicije skušajo organizirati demonstracije svojih somišljenikov (v vzhodni Nemčiji, Romuniji, Bolgarski), da bi pokazali svojo moč, ki pa kopni kot pomladanski sneg, bržko ne morejo več učinkovito izvajati svojega. Zanimiv primer je bil pokazan na televiziji, ko je nek časnikar vprašal neko žensko, ki je imela oblečeno sandanistično majco, koga bo volila, pa je brez obotavljanja povedala, da bo volila opozicijo. Ko jo je časnikar vprašal, kako da nosi sandanistično majco, je rekla, da zato, ker jo je dobila zastoj. Taki in podobni pojavi (na sandanistične zборе so pošiljali delavce in uradnike) so premotili opazovalce, da so napovedovali pri volitvah zmago

sandanistov in so bili presenečeni, ko je zmagala opozicija. Ker so bile volitve relativno svobodne, je prišla resnična volja ljudstva do izraza. Tuji opazovalci so bili tudi prijetno presenečeni, da je Ortega tako viteško sprejel poraz in celo obljubil, da ne bo več podpiral upornikov v San Salvadorju. Seveda so se malo zresnili, ko je pozneje postavil svoje pogoje, pod katerimi bi se odpovedal kontroli nad vojsko in policijo. Očitno bo pristal na kaj takega samo, če mu bodo Sovjeti in Kuba v resnici ustavili vso pomoč.

Tudi v Sloveniji se kljub spremenjenim geslom in spremembi imena KPS doslej še ni veliko spremenilo. Opozicija je smela pisati precej prosto že nekaj časa, kar so verjetno dopuščali kot varnostni ventil. Sicer pa se še vedno odloča v zaključnih krogih za zaprtimi vrati in vsa državna sredstva, tako gospodarska kot zlasti javna sredstva obveščevanja pa so pod strogo kontrolo partije, kakorkoli se že zdaj imenuje. V predvolilni kampanji je opozicija nedvomno v zelo neenakem boju tako glede organizacije in denarnih sredstev kot tudi glede dostopa do volilcev. Take in podobne tehnične težave in pa premetena taktika partije, da je prevzela večino med ljudstvom popularnih idej (izstop iz KPJ, zahtevo po večji gospodarski in kulturni naslonitvi na Zapad, uvedbo tržnega gospodarstva, itd.) utegnejo tudi v Sloveniji preprečiti, da bi prišla pri volitvah resnična ljudska volja do izraza.

Spremenjenja seveda niso izključena. Mnogi so se uklonili komunistični diktaturi, da so ohranili

kolikor toliko ugodno življenje in se izognili preganjanju. Tem "rdečim redkvicam", ki so bile na zunaj rdeče, po svojem globljem prepričanju pa bele, ne bo težko spremeniti svoje obnašanje, bržko se bodo prepričali, da so komunisti izgubili popolno oblast nad njihovim življenjem. Tudi iskrenim komunistom, ki so resno mislili, da je mogoče prikrojiti poedince in družbo po komunističnem modelu in danes doživljajo njegov popolen polom, ne bo spreobrnjenje težko. Kot da bi bil že prerok Izaija pisal o njih (Iz 58:9,12): "Če odpraviš iz svoje sredine... stisnjeno pest... boš znova pozidal stare razvaline, gradil na starih temeljih. Imenovali te bodo "krapalca razpok" in "graditelja porušenih hiš". Najtežje bo s tistimi, ki jim je bil komunizem samo pretveza, da so se držali na oblasti in uživali vsa ugodja in privilegije brez ozira, kako je morala živeti velika večina ljudstva in brez nevarnosti, da bi jih kdo klical na odgovor, ker so obvladovali vsa neposredna in posredna sredstva prisile.

Če bo miren prehod iz komunizma v Sloveniji uspel, v kar je kljub vsemu upravičenemu dvomu zaradi sprememb v drugih nekdanjih komunističnih deželah upati, bo potrebna tudi velika politična modrost ločiti med različnimi vrstami spreobrnjenec in zagotoviti, da se ne bodo vrnili na kritična mesta vsega narodovega življenja preračunljivi oportunisti, ki bodo skušali izkoristiti nove razmere v svojo sebično in ne v narodovo korist.

Celjan

VOLITVE V SLOVENIJI

Med Slovenci v svetu, zdomstvu, kakor tudi pravimo, kjer živi danes že več kot 1/4 slovenskega naroda, dalje v slovenskem zamejstvu: Koroški, Goriški, Primorski in Porabju, je veliko zanimanje za bližajoče se prve, do neke mere svobodne volitve v Sloveniji.

Pri vsem tem splošnem, večkrat tudi površnem in enostranskem zanimanju pa moramo Slovenci imeti, ne oziraje se, kje živimo, jasno gledanje, pravi pojem o volitvah, predvsem pa kaj sploh volitve so.

Vse dosedanje volitve v komunističnih državah,

Slovenija vključena, prav tako v vseh desničarskih totalitarnih državah, bi lahko primerjali dirki konj iz istega hleva.

V preprostem, vsakomur umljivem jeziku pomenijo resnično demokratične volitve svobodno izbiro in

dalje na str. 3

FOR A FREE SLOVENIA
 Subscription rates
 \$15.00 per year
 \$1.50 single issue

Advertising .45c per agate line
 Owned and published monthly by Slovenian National Federation of Canada.
 Lastnik in izdajatelj Slovenska Narodna Zveza v Kanadi
 646 Euclid Ave., Toronto, ON M6G 1T5
 Edited by Editorial Board
 Urednik konzorcij Slovenske Države
 Zastopnika konzorcija SD:
 Marjet Dub Ludvik Jamnik
 Calle 105, No. 4311 79 Watson Ave.
 Villa Ballerster, Argentina Toronto, ON M6S 4E2 Canada

FAX: 416-767-8999

Letna naročnina anaša: Za Kanado in ZDA 15.dol. Za Argentine in Brazilijo po dogovoru. Anglija, Avstrija, Avstralija, Francija in druge države 12 dol.US. Po letalski pošti po dogovoru.

Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno, da bi se avtorjeva naziranja morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in izdajatelja

TORONTO

Letošnje leto je zopet zaživela oderska umetnost med nami v Torontu. Z veseljem smo pozdravili predstavo-komedijo B.Nušiča "kaj poreko ljudje" v režiji g. Vilka Čekuta. Kar štiri predstave je v preteklem mesecu slovensko gledališče že uprizorilo med nami v Kanadi. Pa še drugam po kontinentu imajo namen ponesti zabavno veseloigro. V predstavi, ki je "moralna lekcija za temeljito izpraševanje vesti, (smo in) bomo doživljali (smo in) bomo doživljali samega sebe in okolje v katerem živimo."

Slovenska igralna skupina iz Toronta je v nedeljo 25.marca uprizorila v dvorani pri Mariji Pomagaj v režiji dr. A.Kačinika znano Fran Levstikovo delo Martin Krpan, ki ga je uspešno dramatisiral g.Jože Vomberger leta 1963 v Argentini. Tudi ta komedija bo v bodoče uprizorjena še po drugih krajih, kjer žive Slovenci.

PLESNA skupina ŠMARNICA, pod vodstvom ge.Francke Žejnpor in gdc. Metke Škulj je v dvorani Marije Pomagaj 25.marca že drugič pripravila okusno kosilo. Pripravljajo se na obisk v Slovenijo.

Znanemu slovenskemu gradbeniku G. JOŽETU KASTELICU zavednemu Slovincu in naročniku S.D. naše iskrene čestitke ob njegovi SEDEMESETLETNICI!

Apostolski krožek je 25.marca organiziral v slovenski dvorani v New Toronto predavanje s skioptičnimi slikami o misijonih v Zambiji in na Madagaskarju. Lepo število navzočih je pozdravil predsednik g.Blaz Potočnik in dal besedo g.Franku Ulčarju, ki nas je popeljal v Zambijo, kjer delujejo slovenski patri jezuiti.Predočil nam je delo g.patra Stanka Rozmana o gradnji bolnišnice Nangoma. Pri gradnji sesterske hiše so mu bili v veliko pomoč slovenski zidarji, ki so hišo dogradili kar v treh tednih.Zahvala gre gospodom:J.Tratniku,L.Tratniku J.Serecu, K.Koščaku, T.Scierku, F.Ulčarju in F.Contiju.

Na istem sestanku smo se seznanili tudi s težavami s katerimi se bore slovenski misijonarji na Madagaskarju.Dela je veliko, le delavcev premalo.Velika udeležba pri predavanju in pozneje pri debati je dokaz, da zanimanje za misijone med nami še vedno ni zamrzlo in daj Bog,da bi se še našli prostovoljci, ki bi bili pripravljene žrtvovati nekaj tednov svojega časa za pomoč v misijonih. Slovenski misijonarji jim bodo iz srca hvaležni.

OGLAS

V Sloveniji, na Dolenjskem prodam zelo ugodno novejšo stanovanjsko hišo, s centralnim ogrevanjem, telefonom itd. Za informacije kličite: 1-519-896-0473

SLOVENIAN NATIONAL FEDERATION OF CANADA
 79 WATSON AVE., TORONTO, ONT., M6S 4E2

Honourable Mr. Brian Mulroney
 Prime Minister of Canada
 80 Wellington St. - 2nd Floor
 Ottawa, Ont. K1A 0A2

Toronto March 24th, 1990

Mr. Prime Minister,

We, Slovenians, living in Canada, are closely following the liberation movement among the enslaved nations around the world, our own included.

Sunday, March 11th, 1990 was the turning point for the brave Lithuanian nation. With their free election they rejected:

- the shameful Ribbentrop-Molotov pact of 1939,
- the subsequent annexation by the Soviet Union,
- the cruel enslavement, forced resettlement and imposed suffering.

At the same time they solemnly demanded the reinstatement of freedom and independence, which they had already enjoyed as a free nation before the second world war.

We ask you, Mr. Prime Minister, to acknowledge their decision, based on the principle of self-determination, to live again as a free nation, and to give full diplomatic recognition to the sovereign State of Lithuania in order that it becomes an International Entity, subject of International law.

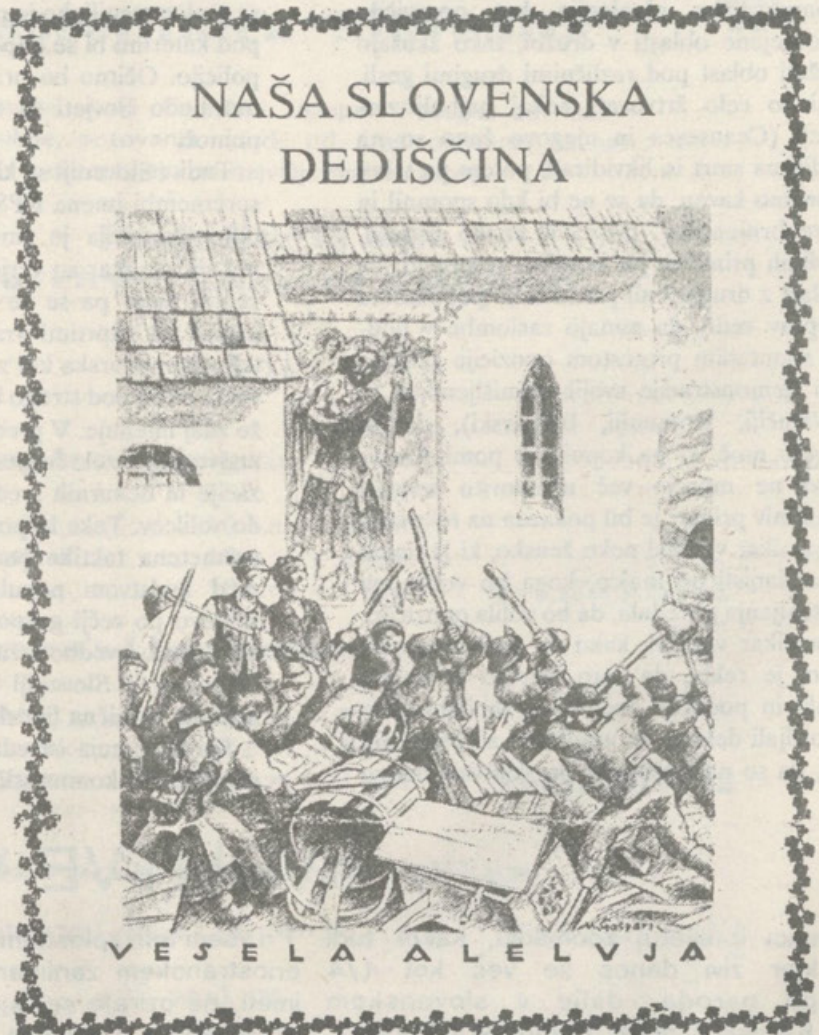
For Slovenian National Federation of Canada

Martha Jamnik-Sousa
 Martha Jamnik-Sousa,
 president

NAGELJ SLOVENSKI...

Kakor smo poročali že v febr. št. S.D. se je natečaja za uglasbitev pesmi Slovenski nagelj udeležil tudi torontski Slovenec, študent glasbe, organist in pevovodja pri Mariji Pomagaj, akademik Janko Kastelic. Njegovo skladbo je z veliko vnemo in navdušenjem pripravil na traku pevski zbor Marije Pomagaj na Manning Ave. Pred kratkim je bil razglašen rezultat natečaja. Naš glasbenik je dobil PRVO

nagrado za kategorijo "Skladbe za zbor" in z njo 100.- DM. Tekmovalcev je bilo 20, med njimi pa naš edini iz severno-ameriškega kontinenta. Skladatelju in pevcem čestitamo in se jim zahvaljujemo, da so rešili čast Slovencev v "Ameriki", za katere postaja že znano, da so ljubitelji svojevrstne kulture. Skladatelj in pevci so žrtvovali dolge ure za nekaj, kar se je vključilo v kulturni obračun!

Vesele velikonočne praznike
 želita
 Uredništvo in uprava Slov. Države

NJEGOVA EKSCLENCA, DR. A. AMBROŽIČ, D.D. PREVZEL KRMILLO TORONTSKE NADŠKOFIJE.

Na praznik sv. Patrika, dne 17. marca t.l., je Njegova Eminenca Kardinal Gerald Emmett Carter, nadškof največje angleško govoreče rim.kat. škofije v Kanadi naznanil, da je predal odgovornost torontske nadškofije prevz. nadškofu dr. Alojziju Ambrožiču, dosedanjemu ko-adjutorju, katerega je na to mesto, s pravico nasledstva imenoval papež Janez-Pavel II. 28. maja 1986. leta.

Naslednjega dne je Nj. Eks. nadškof dr. Alojzij Ambrožič imel obširno tiskovno konferenco, katere so se udeležili vsi novinarji najvažnejših kanadskih občevalnih sredstev.

Nadškof dr. Ambrožič se je na tej konferenci izkazal za zelo razsodnega, tolerantnega in vsestransko izobraženega voditelja moderne po-Vatikan II. Univerzalne rimske katoliške Cerkve. "Novi voditelj za nove čase!", je bilo splošno mnenje novinarjev.

Novi nadškof je na konferenci opredelil svoje prioritete nekako takole:

Predvsem bo njegova skrb za "obnovljen povdarek na važnost, ki jo Cerkev opravlja pri oznanjanju Svetopisemskih resnic." Postali smo tako sekularizirani, da si včasih domišljamo, da lahko sami skrbimo za vse svoje potrebe in da Bog sploh ne obstoja"

Povdaril je, da je župnija osnovna enota življenja v Cerkvi. V župniji se zbirajo ljudje z različnimi socialnimi, ekonomskimi in izobraževalnimi ozadji, pa so tam del iste verske družbe."

Drugi povdarek je novi nadškof dal pojmu družinske povezanosti. Kot primer je navedel močno vez, ki je pomagala njegovi družini vseskozi vojna leta, v begu v Avstrijo, v trpljenje v begunskih taboriščih Vetrinja, Peggeza in Spitala, nato prva težka leta v Kanadi. Tudi danes mu je tesna vez s štirimi brati in dvema sestrama nadvse dragocena.

V pogledu socialnega nauka je nadškof izjavil, da podpira socialno pravičnost

na vseh področjih; tu stoji nekako levo od socialistične kanadske politične stranke znane pod imenom NDP, po informacijah novinarjev.

Nadškof je dejal, da je tudi navdušen ljubitelj narave, gozdov in živali, zato je zelo zainteresiran na ekoloških problemih kanadske družbe. "Hajka" po ontarijski Bruce Peninsula mu je v veliko veselje in razvedrilo.

Vsi torontski časopisi so na široko opisovali to konferenco naslednji dan in bili polni hvale za človeka, ki izhaja iz skromnega začetka, ki je sam trpel kot begunec, in bo zato gotovo imel mnogo razumavanja za revne in trpeče vernike.

Vsi časopisi so prinesli tudi njegov podroben življenjepis, nekateri omenjali tudi njegovo rojstno vas Gaberje in Dobrovo, "v Sloveniji", kjer je hodil v ljudsko šolo. Vsi so bili soglasni, da bodo nadškofove vrline in sposobnosti (govori tekoče najmanj pet jezikov!) v mnogokulturni Kanadi, (kjer se sv. maša bere v 25 jezikih) približale nadškofa vernikom številnih narodnosti.

Povrhu vsega pa bodo njegove bogate akademske izkušnje tudi močno vplivale na vzgojno področje kanadskih katoliških šol.

Prevzvišeni nadškof je izrazil tudi "absolutno radost" nad "demokracijskimi premiki v Vzhodni Evropi, saj je bil sam, skupno z družino, begunec pred komunizmom v Jugoslaviji", izjavljajo novinarji.

Vsi dopisi in televizija so prinašali slike novega nadškofa, kako sproščeno, samozavestno in neprisljano odgovarja na kočljiva vprašanja modernih medijev, v njihovo očitno zadovoljstvo kar je dandanes redkost.

Tisti, ki smo to gledali ali videli, si nismo mogli kaj, da ne bi vzkliknili: Kakšna čast za majhen slovenski narod, iz katerega je izšel tako briljanten

Courtesy of The Toronto Star

Njegova Eksclenca dr. Alojzij Ambrožič,
enajsti nadškof Toronta.

voditelj!"

S.D. to pot javno izraža svoje čestitke Prevzvišenemu v želji, da bi pri vseh njegovih težkih odločitvah sodelovala milost sv. Duha in ga ohranjala pri vodstvu katoliške Cerkve še dolga leta!

Uredništvo.

VOLITVE V SLOVENIJI...

nadaljevanje s str. 1

izvolitev, vrednih, moralnoneoporečnih, sposobnih kandidatov; poleg pa svobodno, nekontrolirano in neustrahovano izraženo hotenje, tako rekoč, izpoved svobodnega človeka poedinca, svobodnega ljudstva, svobodnega naroda in to v bistvenih vprašanjih, ki življenjsko zadevajo vsestransko narodno rast, napredek in njegovo bodočnost. O demokratičnih volitvah pa lahko govorimo le tedaj, če so dani pogoji, vsestranska možnost, po dopustni predhodni zlasti pa nemoteni predvolilni skrbni pripravi, temeljiti preučitvi volilnih programov nastopajočih strank, resnem preudarku, svobodni odločitvi in kar je še v teh časih posebno važno, nemoteni volilni kampanji z uporabo vseh sodobnih občil kot npr. tiska, radija, televizije in drugih pripomočkov vključno dostop do zakonitih denarnih prispevkov. Veliko tega pa ne najdemo in ne vidimo pri bližajočih se slovenskih volitvah.

Človeku se vsiljuje vprašanje: zakaj ne? Odgovor je jasen. Enostavno zato ne, ker je 'Stranka demokratične prenove' v bistvu še vedno stara slovenska komunistična partija, odgovorna za vso slovensko medvojno in povojno tragiko; ker ji gre, kot to dobro vemo že vseskozi in tudi še danes, samo za oblast; in ker se za svoje podvige poslužuje politične policije, poleg pa ji stoji ob strani, bolje rečeno, na celu, 'jugoslovanska udba', ki ima svoje dobro plačane prodane slovenske duše in pripadnike drugih južno-slovanskih narodov na vseh važnih mestih v matični Sloveniji, zamejstvu in zdomstvu, z njimi ureja, kontrolira in kar se zlasti zdaj pred volitvami dogaja, naravnost terorizira slovenski narod na vseh področjih njegovega življenja. S tem kameleonskim početjem pa se sedanja, preoblečena slovenska komunistična partija ne bo pridobila ugleda.

Izkušenj preteklosti zlasti pa iz krute sedanosti skuša narod v svobodnih volitvah okrepiti zaupanje v samega sebe s trdnim upanjem na lepšo, pravičnejšo, človeka vredno bodočnost.

Vse to in še veliko več vsebujejo resnično demokratične volitve.

V prvi polovici dvajsetega stoletja smo šli Slovenci že skozi dve važni zgodovinski prelomnici: ob koncu prve in druge svetovne vojne. Slovenski narod je bil obkrat kruto prevaran. V prvi slovenski zgodovinski prelomnici, obrazslu Avstro-Ogrske, smo Slovenci - po delni krivdi sicer dobronamernih takratnih voditeljev, ki so v svoji naivnosti, pomešani z novoilirsko miselnostjo, prezrli zahteve prvega slovenskega političnega programa "Zedinjene Slovenije", ki ga je izdelala peščica slovenskih izobražencev živčih na Dunaju, konec marca 1848, ne zaupali vase, ne v politično razgiban slovenski narod in prav zato ne znali v kritičnih dneh odgovoriti na dve važni vprašanji: kaj Slovenci smo in kaj kot politično zrel, odrasel, narod hočemo?, - prišli, kot pravimo, iz dežja pod kap.

Danes lahko mirno ugotovimo naslednje: če bi v takratni slovenski narodni vladi v Ljubljani mesto obrambnega ministra imel človek Majstrovega kova namesto neodločnega viteza Pogačnika, bi morda že takrat rešili Koroško.

V drugi slovenski zgodovinski prelomnici ob koncu druge svetovne vojne pa smo Slovenci, predvsem zaradi slovenske komunistične partije, ki ji je šlo le za oblast, ne pa za osvoboditev slovenskega naroda in ne za osvoboditev in združitev slovenskega narodnega ozemlja, izgubili Koroško, Primorsko in Porabje.

Dr. Franc Bučar pravi v svoji vsestransko utemeljeni razpravi z naslovom: "Slovenci med Evropo in Balkanom" med drugim naslednje: "Ce ugotavljamo, da je izhod iz realnega socializma pogoj za to, da sploh lahko obstanemo kot narod, je hkrati treba tudi ugotoviti, da še nikoli v svoji

zgodovini nismo bili tako nacionalno ogroženi ter pred to dejstvo postavljeni tako goloroki in oropani svojih obrambnih sil, kot smo danes".

Pričakujemo in trdno upamo, da bo slovenski narod po polnih štirih desetletjih in čez komunističnega terorja neustrašeno sledil Poljakom, Litvancem, Estoncem, Latvijcem, Nikaragujcem...in na bližajočih se volitvah pred vsem svetom prepričljivo izjavil in dokazal, da je v Sloveniji konec komunizma in s tem tudi konec komunistične diktature, ki je slovenski narod kulturno, politično in gospodarsko oslabil in ga tako oslabilenega tudi biološko-etnično spravila na rob propada.

V tem pogledu je za ves slovenski narod važna ugotovitev dr. Lojza Gosarja, ki v naslovu dveh člankov pravi: "Rast prebivalstva v Sloveniji - izumiranje? Manj rojstev, več umrlih in čedalje večji delež starega prebivalstva", in dalje: "Slovenija na pragu izumiranja? Stevilo splavov raste, rojstev pa vse manj - za Slovence evtanazija ne bo potrebna".

Slovenci smo se ponovno znašli na pragu nove prelomnice s pomembnimi, lahko pa tudi usodnimi odločitvami in po njih posledicami.

V teh volitvah in po njih se bo odločala naša narodna, kulturna, politična in gospodarska usoda, še več, naša narodna bodočnost in z njo naš narodni obstoj. To naše skupno, vseslovensko prizadevanje pa mora, če hočemo resnično uspeti, sloneti na medsebojnem spoštovanju, pravici, svobodi in v slovenski državni zakonitosti. Prav s tem pa bo že tudi podana delavna osnova narodne sprave, narodnega sožitja, kot neohodno potreben predpogoj lepše in pravičnejše bodočnosti, ki pa bo mogoča le v svobodni slovenski državi, v kateri si bomo pogoje narodne rasti ustvarjali sami.

Slovenci v matični domovini, zamejstvu in zdomstvu se danes živo zavedamo, da je dalje na str. 5

AKCIJA "DEMOS"

Nabiralna akcija za finančno podporo demokratičnim strankam na bližnjih volitvah v Sloveniji odlično napreduje. Kot je razvidno iz priloženih spisikov, smo do danes prejeli okoli 32.000.00 dolarjev. Čeki pa še prihajajo. Zelo je razveseljivo dejstvo, da je ta vsota bila rezultat SPONTANEGA odziva demokratičnih Slovencev v Kanadi. Ni bilo od nikoder nobenega pritiska, niti beračenja: ljudje so se sami odzvali na semu skromnemu oglasu na letakah in v S.D. TO JE NARODNA ZAVEST!

Dasi je vsota nabranega denarja visoka, nam greni veselje zavest, da je število darovalcev tako nizko. Kje je sedaj tistih 25.000 Slovencev v Torontu, o katerih vedno govorimo. Ali sta šola in vojaška služba doma popolnoma utopili njih narodni čut? Prav tako nekateri stari politični emigrantje pozabljujejo, da so prišli v Kanado iskati pravo demokracijo. Ko jo sedaj doma po 45 letih želijo vpostavit, so gluhi za njihove napore. Tukaj bo potrebno še veliko izpraševanja vesti!

Vsa čast in zahvala pa vsem tistim, ki so se takoj in tako širokogrudno odzvali povabilu! Pri vsem tem pa ni prezreti dejstva, da je velika zasluga za ta uspeh tudi to, da so pri organizaciji nabirke sodelovali VSI zavedni demokratični delavci v harmoniji z Slovensko-kanadskim svetom. To nas navdaja z upanjem, da lahko na tako skupno sodelovanje računamo tudi v bodočnosti. Živela svobodna, demokratična Republika Slovenija!

Objavljamo imena in zneske dorotnikov akcije "DEMOS", ki se še nadaljuje. Vabimo tiste, ki še želijo prispevati, da to storijo čimprej. Končni obračun za celotno akcijo bomo dali ob zaključku.

Denar je v varnih rokah.

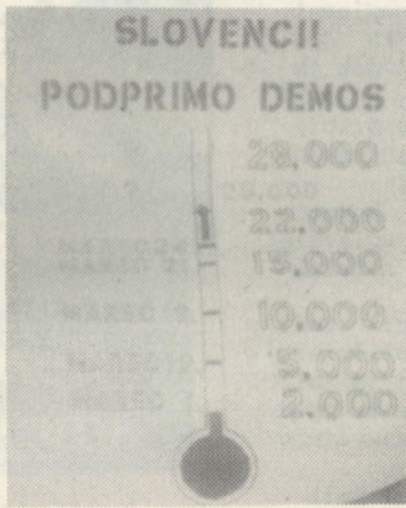
Kandidati opozicije za volitve

v Sloveniji

Slov. Narodna Zveza, Časopis Slovenska država, Slov. državno gibanje, V spomin pok.dr. Cirilu Žebotu \$ 2,000.00

Avguštin in Marija Kuk	500.00
Thomas Mauser	500.00
Frank Stražar	500.00
Ignac Dejak	30.00
Društvo "Tabor"	1,000.00
Stane Berkovec	100.00
Anton Štih	100.00
Edward Pikovnik	100.00
č.g. Valentin Batič	100.00
dr. Frank Pepevnak	500.00
Most Rev. Alojz Ambrožič	1,000.00
John Kerco	100.00
Jakob Košir	100.00
Alojz Sample, Beansville, Ont.	25.00
Valentin Košir	100.00
Anton Bubnič	20.00
Miran Mevlja	100.00
Lojze Gruntar	100.00
M. Mihelič	40.00
Lučko Mozetič	40.00
Henri Zienfeld	100.00
L. Jakopin	50.00
Janez Kušar	50.00
ga. Demšar	25.00
Klub "Tarok"	100.00
Jože Por	50.00
Stanko Skrt	50.00
Tone Seljak	100.00
Rudi Resnik	100.00
John Matešič	100.00
Albin Blatnik	50.00
Martin Koželj	40.00
Edi Ferkul	100.00
Franc Tomšič	100.00
Janez Bančič	50.00
dr. F. Porovne	200.00
Anton Ambrožič	200.00
Platner Brothers	500.00
Dr. Jožef Planinšič Pittsburgh, PA US\$	200.00
Stevenson Enterprises	30.00
Veronika Dicoke	200.00
Koželj Lojze, Montreal	50.00
Marija Hutchinson, Meaford, Ont.	135.00
dr. Srečko Pregelj, Carp, Ont. V spomin petih pok. bratov, zavednih Slovencev, štirih domobrancev, dva pobita v Kočevskem Rogu	1,000.00
ga. Majda Pregelj, v spomin dr. Ludvika in gospe Minke Puš	500.00
J. & Zinka Pahulje	200.00
M.A. Razpotnik	30.00
Dr. Z. Verbič	1,000.00
Alojz Repelj	25.00
Anton Podobnik	100.00
Pavel Podobnik 10 let	5.00
Mirjam Podobnik 15 let	5.00
Martin Podobnik 18 let	5.00
Tomaž Podobnik 20 let	5.00
Janez Hočevar	60.00
Peter Novak	60.00
Mateja Zebič	50.00
Aleš Likozar	50.00
Frank Kastelic	50.00
Anton Grašič	50.00
Karel Genorio	100.00
Jože Jaklič	50.00
Stane Pleško	100.00
Lojze Babič	100.00
Blaž Potočnik	100.00
Vince Skale, Niagara on the Lake	50.00
Angela Kobe, Hamilton	25.00
M. Volkanšek, Hamilton	50.00
N.N. Hamilton	83.00
Zbirka L. Stajan,	985.00
Ciril Pleško	100.00
dr. Rudolf Čuješ	100.00
Neimenovani	150.00
dr. A. Štukel	200.00
Kršč. Demokr. Zveza Kanada	4,000.00
dr. Peter Urbanc	100.00
U.S. Exchange	32.92
John E. Krek C.U.	1,000.00
č.g. Janez Kopač	100.00
Josefina Nosan	100.00
Viktor Ženjčkovič	500.00
Frank Zorman	200.00
Frank Luzar	100.00

Prvi seznam SKUPNO \$ 21,145.92
 Transfer na KDZ Kanada list 4,000.00
 Minus: Breakdown na listi II 985.00
Skupno \$ 16,150.92

Seznam II., dne 29. marca 1990:

Ludvik Jamnik	\$ 180.00
Veronika Jamnik	170.00
John Trpin (Warco Constr)	500.00
Stanley in Elsie Kranyc	200.00
Sedaj Matija	100.00
Angel Papež	70.00
Andrej Župančič	200.00
John Kavčič	200.00
Stanko Ugovšek	100.00
Jože Jereb	100.00
Robert in Jožefina Žbogar	100.00
I. Mate	100.00
Konrad Breznik	100.00
Marija Krnelj	20.00
Anton Skubic	100.00
F. Ferkul	50.00
A. Polajnar	200.00
Janez Senica	200.00
Neimenovana	500.00
N.N.	20.00
ga. M. Bajt	100.00
John Plohl	200.00
J. Šparovec	300.00
Anton Bavdek	50.00
Lojze Petrovič	50.00
Frank Kraljič	20.00
Jože Kodrič	50.00
Barbara Čemas	20.00
Pavla Trček	100.00
Ivan Jamnišek	20.00
Frank Koščak	50.00
Karel Koščak	50.00
Valentin Končan	50.00
Anton Krašovec	20.00
Frank Zabukovec	50.00
Josephine Zalar	20.00
Neimenovana	25.00
Štefan Bedernjak	50.00
Frank Koščak za Kranberg	20.00
Mirko Kovač	50.00
A.B.C. Fire Door Ltd.,	500.00
Monogram Engraving	100.00
John Adamič	100.00
Rajko Milavec	50.00
Stanko Sorc	50.00
Rudi Kus	100.00
Alojz Stajan	50.00
Dušan Klemenčič	50.00
Joseph Slobodnik	1,000.00
Frank Grmek in I. Celar	225.00
Lela Grmek za STZ	50.00
Peter Golobič	50.00
Karl J. Kromar	50.00
Karel Kromar	50.00
Ena in Jože Pogačar	1,500.00
Anton Fortuna	50.00
Michael Opara	100.00
Tone Lesar	50.00
Milan Benet	50.00
H & P "Slovenija"	500.00
Neimenovani	100.00

Skupno \$ 9,260.00
 J.T. Transfer na dr. P.K. list 500.00
Skupno \$ 8,760.00

V okrilju SKZ je Slov. Kršč. Dem. (SLS) v Kanadi pod vodstvom dr. Petra Klopčiča zbrala za SKD sledeče prispevke:

Tone Adamič	\$ 100.00
Anica Dolenc	200.00
Matija Glavič	20.00
Albin Gospodarič	100.00
Les Hall	300.00
Frank Henignan	200.00
Frank Hočevar	100.00
Peter Klopčič	100.00
Stane Klemenčič	200.00
Frank Lajner	50.00
Ivan Levstek	100.00
Janez Marenčič	100.00
Ivan Marn	100.00
Družina Mauser	250.00
Neimenovani	20.00
Neimenovani	30.00
Frank Perovšek	60.00
Justina Petrič	100.00
Ciril Preželj	50.00
Stanko Šajnovič	300.00
Stanley Šajnovič	100.00
Francka Škulj	100.00
Jože Škulj	150.00
John Tratnik	100.00
Jože Turk	120.00
Stane Ulcar	100.00
Janez Trpin	500.00
Založeno	250.00
Skupno	\$ 4,000.00

PRISPEVKI župljanov sv. Gregorija Velikega v Hamiltonu:

ga. Žigon	\$ 20.00
ga. Veronika Curič	20.00
Janez Selšek	20.00
Peter Verhovšek	100.00
Marija Malerič	50.00
Toni Ferko	50.00
Karl Volčanšek	50.00
Janez Košir	30.00
Društvo sv. Jožefa	1,500.00
Jože Jerič	50.00
Frank Jeraj	100.00
Lou Grebenc	100.00
Salezijanci Hamilton	400.00
Hall	300.00
Frank Hesiček	50.00
Zdravko Gros	50.00
Jože Pust	40.00
Katoliška ženska zveza	50.00
Skupno	\$ 2,980.00
Že na prvem spisku	188.00
Skupno od sv. Gregorija	\$ 3,168.00

SKUPNA VSOTA:

Lista 1.	\$ 16,150.92
Lista 2.	8,760.00
P.K. LISTA	4,000.00
HAMILTON	2,980.00

VSEGA: \$ 31,890.92

Mark Kuk, blagajnik Slov. Kanadski Svet.

Eventuelne prispevke pošljite na: Mark Kuk, 16 Northfield Rd. Scarborough, Ont. M1G 2H4

"Mladina" navaja tudi kandidate za prihodnje volitve v Sloveniji. Poleg imen dodaja tudi kratko označbo kandidatov:

Za najbolj verjetnega kandidata za predsednika slovenskega predsedstva imenuje Jožeta Pučnika, predsednika socialdemokratov in DEMOS-a. "Pučnik je nesporno največja politična avtoriteta v opoziciji. Njegova biografija rahlo spominja na biografijo novega predsednika Češkoslovaške Havela - le da je bil slovenski režim do Pučnika še bolj brutalen. Ob tem je zelo pomembno, da Pučnik ni revanšist, ne govori o 'podaljšani roki partije', zelo dobro se zaveda tudi omejitev demokracije. Pučnikova slabost je v tem, da je v javnosti relativno neznan, saj je dve desetletji živel v Nemčiji..."

Možni kandidati za člana predsedstva

Ali Žardin objavlja v Mladini imena možnih kandidatov za člana predsedstva in jih obenem tudi na kratko označi:

"Rajko Pirnat, podpredsedenik SDZ, zaposlen na Inštitutu za javno upravo, je v prve vrste opozicije prišel po kongresu SDZ. Z nekaterimi predlogi (n.pr. ustanovitev sveta narodne enotnosti) je prišel v prvo ligo slovenske politike. Dobre strani: predvsem politik in strokovnjak, ne pa ideolog.

"Dimitrij Rupel, član izvršilnega odbora SDZ, je znan predvsem kot prvi predsednik SDZ in večni polemik. V javnosti je nedvomno najbolj znana osebnost iz vrst opozicije, tečave pa utegne imeti, ker je precej spreminjal politično barvo.

"Katja Boh, Podpredsednica SDZS, zaposlena na Sociološkem inštitutu, je strokovnjak za socialno politiko. V javnosti je precej neznana.

"Jože Mencinger, član predsedstva SDZS, sodi v prvo ligo slovenskih ekonomistov. Zaposlen je na 'Bajtovem inštitutu', hkrati je soavtor ekonomskega dela programa SDZS.

"Franc Miklavčič, predsednik sveta SKD, je v javnosti znan predvsem zaradi krute biografije. Od partizana do sodnika, od zapornika, obsojenega po členu 133, do iniciatorja političnega organiziranja krščanskih demokratov.

"Lojze Peterle, predsednik izvršilnega odbora SKD, je - kot Miklavčič - najbolj znan zaradi angažmaja pri ustanavljanju SKD. Sodi v mlajšo ekipo opozicionalcev (ob Pirnatu, Podobniku, Plutu in Šešerku).

"Ivan Oman, predsednik SKZ, je poleg Rupla najbolj znana oseba iz opozicije. V slabih dveh letih je vzpostavil zelo obsežno organizacijsko mrežo kmecke zveze, pripomogel k izboljšanju položaja kmetov, hkrati pa ima za sabo dragocene parlamentarne izkušnje (priprava volilne zakonodaje).

"Marjan Podobnik vodi ZSKM. Angažiran je tako v DEMOS-u kot v ZSMS, tako da bi lahko igral vlogo 'oficirja za zvezo'.

"Dušanu Plutu, predsedniku Zelenih Slovenije, je uspelo združiti pomemben del ekoloških pobud, kar nedvomno ni bilo enostavno.

"Leo Šešerko, član vodstva Zelenih, je to stranko predstavljal med utrjavajočimi pogovori pri Smoltu.

Konec Jugoslavije kot državne skupnosti s spodobno skupno vlado je neizbežen. Vprašanje slovenske samoodločbe je le vprašanje časa. Dozoreva skoraj samo po sebi. DEMOKRACIJA, Ljubljana, 19. dec. 89/5.

VOLITVE V SLOVENIJI...

nadaljevanje s str. 3

slovenstvo velika, neprecenljiva vrednota, ki nas povezuje in utrjuje v skupnem prizadevanju po ohranitvi, pozitivni in zopetnem razcvetju slovenskih narodnih vrednot, tudi svetinj imenovanih.

Slovenci, pogumno na volitve in volite po svoji lastni presoji! Ne dajte se ustrahovati! Danes ne gre samo za človekovo dostojanstvo in njegove pravice, demokracijo, pluralizem, danes gre že za goli slovenski narodni obstoj!

S temi na kratko nanizanimi mislimi podprimo in spremljajmo bližajoče se slovenske, vsaj do neke mere, svobodne volitve.

L. Jamnik

SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES

Nasproti Uresničitvi

Ideja Svetovnega Slovenskega Kongresa je dejansko zajela ves slovenski kulturni prostor. O kongresu se mnogo piše in govori v matični domovini, v zamejstvu kakor tudi v zdomstvu. Ideja ni le samohotna ampak je v današnjem slovenskem trenutku naravnost nujna. Čas, razmere ter zunanji vplivi so postavili kongresno idejo v središče vse-slovenskega dogajanja. Potreba po ustanovitvi Svetovnega Slovenskega Kongresa nam narekuje zgodovinska preteklost, sedanost z njeno perečnostjo ter pogled v slovensko prihodnost. Ideja je široka, ki naj združuje Slovence, ki so dobre volje in je ne-ideološka in ne-strankarska. Glavni pogoj za pristop v kongresno gibanje je zavezujoča pripadnost SLOVENSTVU. Sedanost nam nazorno nakazuje in nič več megleno, da porajajoča sedanost prerašča nezdrava razmerja preteklosti.

Gre za to, kako bi se Slovenci drug drugemu približali. Slovenci v svetu naj bi s svojimi izkušnjami in zunaj pridobljenim znanjem posredovali Slovincem v matični domovini svoja izkustva, domovina pa naj bi se približala s tem, da bi kar najbolj vzneseno pokazala pripravljenost vzpostaviti temelje razumevajoče domovine. Ako Slovenci v teh dneh resnično strmimo za slovensko suverenost, potem je treba pričeti graditi novo stavbo na novih temeljih. S tem korakom bi se Slovenci močno afirmirali v svetu, v domovini pa bi s tem gibanjem razpršili današnjo deprimiranost in precejšno brezupnost.

Kongresna ideja že sama po svoji vsebini okvirja nujnost in potrebo po narodni spravi. Resnična vzpostavitev kongresne misli in konkretno uresničenje Slovenskega Svetovnega Kongresa bi bila močna dejavnika pri preraščanju preteklih opredeljenosti. Z ustanovitvijo in s prvim kongresom v Ljubljani bi tudi uradno zaključili revolucijsko stanje, ki še vedno živetari v najrazličnejših odtenkih, če ne dejanskih pa miselnih. Seveda pa bi bil prvi kongres pogojen dejstvu, da je domovina dostopna vsakomur in to brez razlike na kakršnokoli pripadnost.

Opisana ideja je bila tudi neposredni činitelj, da se je kongresna ideja premaknila tudi na kanadska tla in se bo brez dvoma tudi dejansko uresničila. Iniciativni odbor, ki ni bil izvoljen 17. novembra na prvem širšem srečanju s predstavniki različnih organizacij in drugimi javnimi slovenskimi delavci v Torontu, pač pa je bil potrjen vsaj od 55 prisotnih predstavnikov z zadožitvijo, da v najbližnji prihodnosti pripravi in organizira ustanovni občni zbor Kanadske konferenze zdomskih Slovencev. K organizacijski pripravi brez dvoma spada oblikovanje Konstitucije in Pravilnika, ki naj bi vodila in usmerjala ustanovni občni zbor, hkrati pa tudi razširilo kongresne ideje v vse slovenske skupnosti v Kanadi.

Tokrat lahko jasno in glasno povemo vsem, ki se privoljno ali pa tudi odklonilno zanimajo za Konferenco zdomskih Slovencev - Kanada, da bo ustanovni občni zbor (kanadski kongres) v mesecu maju letos. Tako bodo odločno razpršene in izničene ideje gotovih "posrednikov", ki nesmiselno in neresnično informirajo slovensko javnost po vsem svetu o neki "tajinstvenosti, tajnosti, nepokončnosti, popačenosti, kameleonstvu", itd.. Bilo bi bolj modro, bolj krščansko, še bolj pa slovensko ako bi se zavedali, da je težje graditi mostove kot pa jih podirati in vnašati nezaupanje v našo slovensko skupnost.

F. Habjan

Vesele velikonočne praznike želi

DRUŽINA

PETER PAVLIN

vsem prijateljem in znancem

YOUR 1989 INCOME TAX RETURN

WHERE CAN I GO FOR HELP WITH MY TAX RETURN?

At tax time, many people have questions about how to complete their return and what information slips to include. The first place to look for answers is the General Tax Guide that comes with your return. It gives you step-by-step instructions, and helpful tax tips. But if you still have questions, Revenue Canada offers a variety of services to help you.

WHAT KIND OF SERVICES ARE AVAILABLE?

Revenue Canada offers phone enquiry services with extended hours during the peak tax return weeks. Check the back pages in your General Guide for numbers and hours in your region. For people who require special assistance, there's a program in which volunteers, trained by Revenue Canada personnel, help those who can't leave their home. There's a special toll-free number listed in the General Guide for people with hearing disabilities, using a Telephone Device for the Deaf, and there are audio and large print guides for those who require them.

WHAT GUIDES DO I NEED?

Revenue Canada produces a variety of special guides for people with different income situations. There's an employment

expenses guide, a guide for pensions and one for new Canadians, to name a few. Check the list in your General Guide. If there's one you need, contact

your District Taxation Office or call the special "request for forms" number listed there.

PEOPLE WITH QUESTIONS

WHY SHOULD I FILL OUT THE GREEN FORM?

The proposed Goods & Services Tax, now before Parliament, has two main objectives: to make Canada more competitive and to improve the fairness of the tax system for all Canadians. The plan includes a new credit to offset part or all of the tax for lower or modest income households. To find out if you qualify, fill out the green form that comes with your 1989 tax package. Even if you don't have to pay income tax, it's important that you send in the green form. If you qualify for the Goods & Services Tax Credit, you could receive credit cheques every three months, starting this December 1990.

WHAT IF I HAVE QUESTIONS?

Check your General Tax Guide. It has most of the answers you'll need. If you still have questions, contact your local District Taxation Office by phone or in person, and talk to the people at Revenue Canada Taxation. They're People with Answers.

PEOPLE WITH ANSWERS

Revenue Canada
TaxationRevenu Canada
Impôt

CRNE LISTE

Jugoslavija vodi v trgovini s svetom še vedno t.i. črne liste, sezname podjetij, s katerimi je jugoslovanskim uvoznikom in izvoznikom prepovedano poslovati. Te liste so tajne in pod nadzorstvom državne policije. Uvedli so jih pod krinko nekakšne varnosti, tako da z zunanjetrgovskimi posli ne bi dali zaslužiti bivšim emigrantom in političnim nasprotnikom.

Toda že kmalu se je pokazalo, da imajo te liste povsem drugačen namen. Zaradi njih je najbolj prizadeta Slovenija, katere zunanja trgovina je najbolj usmerjena na zahod. Še bolj pa slovenski podjetniki v koroškem in primorskem zamejstvu, ki jim jugoslovanski režim dodeli le nekaj drobtin poslov, katere usmerja skoraj povsem na tuje poslovne partnerje.

Namen je jasen. Slovenski ljudje v zamejstvu in svetu pač niso smeli ustvariti dobička v poslih z Jugoslavijo, tudi če sploh niso bili njeni nasprotniki. S tem bi se ustvarjal v zamejstvu slovenski kapital in tudi nove investicije, odpiranje novih delavnih mest in s tem razvoj slovenstva.

V nasprotnem primeru pa bi slo, in tudi je slo, slovensko zamejstvo postopoma v propad. Ko bi dokončno propadlo, bi ostali le še Slovenci v Jugoslaviji, torej pred vsem svetom le Jugoslavlani in vprašanje njih obstoja in zamrtja povsem notranja zadeva jugoslovanske države.

Ena od sestavin vse poveljne politike Beograda, o kateri tudi v emigraciji nismo hoteli razmišljati, češ, da je zgolj komunizem tisto, proti čemu se je treba boriti.

Veselo Veliko noč želita vsem Slovincem

DR. TONE IN MARIJA STUKEL Z DRUŽINO

IZ OTTAWA.

VSEM SODELAVCEM IN PRIJATELJEM ŽELIMO

PRAV VESELO VELIKO NOČ!

VODSTVO IN UPRAVA SLOVENSKEGA DOMA

NA 884 PAPE AVE, TORONTO, TEL. 463-2616

VESELO

VELIKO NOČ

želi vsem Slovencem
delavcem in znancem

GRADBENO PODJETJE

Jože Kastelic Ltd.

770 Brown's Line Totonto, Ont.
M8W 3W2 Tel. 255-2085

Velika noč,

praznik zmagoslavja,
zmaga življenja nad smrtjo,
prazen grob potrditev
žive vere in
neomajnega zaupanja.

Vesele velikonočne
praznike

Vam želi

Linden
RESTAURANT
Steak & Sea Food
Fully Licensed
Parking at Rear

LASTNIKA: FRANC IN PAUL TOMŠIČ

1574 The Queensway & Atomic Ave.

Tel.: 255-1496

VESELE VELIKONOČNE
PRAZNIKE VAM ŽELI

ANSAMBEL KARAVAN

KLIČITE ANDREJA PAHULJE TEL. 255-4502

80-13th STREET, TORONTO, ONTARIO M8V 3H6

VESELE IN ZADOVOLJNE/
VELIKONOČNE PRAZNIKE

želi

VSEM PRIJATELJEM in ZNANCEM

PLATNAR BROS.
PLUMBING & HEATING LTD.

Metro Licence No. 176

43 ALGIE AVE., TORONTO M8Z 5J9

Tel.: Bus. 255-6114

Res.: 255-6019

255-6406

VESELO ALELUJO

želi

vsem prijateljem in znancem

JOE JEREB & SON CONSTRUCTION LTD.

40 Golf Valley Ln., Etobicoke, Ont., M9C 2K3

Tel.: 621-2474

Postani plačujoči
naročnik našega lista!

Poravnajte naročnino
in darujte
v tiskovni sklad
Slovenske Države!

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE želita

vsem znancem, prijateljem in odjemalcem

John in Sonja Kodrič z družino

ALDERWOOD MEAT MARKET
MESNICA IN KLOBASIČARNA

Imamo vedno sveže meso, okusno prekajeno meso in klobase ter tudi krvavice.

880 Brown's Line, Toronto, Ont. M8W 3W2

Tel.: 251-0209

Vsem Slovencem doma in po svetu želi polnost
velikonočnega veselja in živega upanja v prepri-
čanju, da za Velikim petkom tudi našemu narodu
kmalu zasije jutro Velike noči!

Društvo TABOR v Torontu

SLOVENSKA DRŽAVA:
eden najbolj
zanimivih
slovenskih listov

ABC Fire Door Testing & Manufacturing Ltd.

VESELE IN ZADOVOLJNE
VELIKONOČNE PRAZNIKE

želi

DRUŽINA LUDVIK STAJAN

879 ISLINGTON AVE. • Toronto, Ont., M8Z 4N9 • Tel.: 251-3391

Vesele velikonočne praznike želi

DRUŽINA PEPEVNAK
vsem prijateljem in znancem

Vesele velikonočne praznike želi

DRUŽINA KUK
vsem prijateljem in znancem

Veselo alelujo

**ŽELI VSEM SLOVENCEM
IN SLOVENKAM V STAREM KRAJU
ZAMEJSTVU IN SIROM VSEH
KONTINENTOV
SLOVENSKA NARODNA ZVEZA
V KANADI**

Veselo alelujo želi

vsem prijateljem in znancem
DRUŽINA L. JAMNIK

Vesele velikonočne praznike želi

Družina Šušteršič

Grimsby, Ontario

VESELO ALELUJO

želi
vsem prijateljem in znancem

José Osana

**CANADIAN ACADEMY OF
MUSICAL SCIENCES AND ARTS**

731 Brown's Line, Toronto M8W 3V7

Tel.: 259-9182 — 255-3550

**umrl je
in vstal**

središče človeške
zgodovine je Jezusova
smrt in vstajenje
— vse drugo je le do-
gajanje pred tem ali
za tem

Stanika Farms Ltd.

Orillia, Ontario L3V 6H5

VESELO VELIKO NOČ

srčno želimo vsem prijateljem
in znancem širom sveta.

Stan, Jožica, Stanley in Erika Šajnovič

Andrej Markeš

odvetnik in notar

hvaležen vsem klientom

se priporoča prijateljem in rojakom

ter vsem skupaj želi *Veselo in*

blagoslovljeno Veliko noč!

BASEL, SULLIVAN & LEAKE
Commerce Court West, Suite 1800
Toronto, ON M5L 1H4 Canada

Tel.: (416) 362-2100

DELAVNI ODBOR ZA SLOVENSKO DRŽAVNO GIBANJE

ŽELI

**PRIJATELJEM PO VSEM SVETU
VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE**

V UPANJU NA SKORAJŠNJE

NARODOVO

VSTAJENJE

KOMPAS EXPRESS

Slovenska Potniška Agencija

**VESELE IN ZADOVOLJNE
VELIKONOČNE PRAZNIKE**

Peter Urbanc
Dr. Karel Žužek
Tel.: 534-8891

KOMPAS EXPRESS
741 Bloor St. W.
Toronto Ont. M6G 1K8

Velikonočna molitev:

*"Sveti Duh, Duh vstalega Zveličarja,
gasi našo željo po zaupanju, miru
in odpuščanju, tako da izviri vese-
lja nikoli ne usahnejo".*

Po Opnišču

Veselo Veliko noč želi

TEKA FASHIONS INC.

IN SE PRIPOROČA HEIDY ŠUŠTERŠIČ

Tel. 626-6767

UREDNIKU PIŠEJO:

č.g. Vladimir Kozina, župnik pri sv. Margaret Mary župniji v Oakland, Kalifornija in pisatelj knjige: "Slovenija, Land of my joy and my sorrow", je napisal tudi kratko brošuro "Communism as I know it". Lanski Božič je izšla že ŠESTA izdaja te knjižice. Vsega skupaj je bilo razpečanih nad 60.000 izvodov in je še vedno popraševanje po njej. V cerkvenih oznanilih njegove fare sta bili priobčeni dve pismi (jan.21. in marec 11, 1990), ki izražata "SHOCK" nad dogodki v Sloveniji v letih revolucije. Ponatisnujemo obe pismi:

Rev. Vladimir Kozina, this is my personal check for you Father to be used for the expense of the next printing of "Communism as I know it". I found it very interesting. It should never be out of print. WE (U.S., jasno) MADE LOTS OF MISTAKES DURING WW II & WHAT WE DID TO SLOVENIANS IS PRETTY BAD. I have taken about 5 of these books & and given to my Catholic friends in Marin. Hope this covers the expense. R.S.

Drugo pismo:

Dear Father Kozina,

I am 21-year old senior at Princeton University. A few weeks ago I was lucky enough to attend Mass at your church in Oakland. It was a truly wonderful experience which I hope to have the chance to repeat in the future. I have never before been to a Latin Mass; its majesty, as well as the excellence of your choir and the simple beauty of your church, really made me feel the presence of God.

As I walked out, I picked a copy of your book: "Communism as I know it." The contents were startling. As someone who has read much of the work of Aleksander Solzhenitsyn, I had considered myself fairly well-versed in the evils of Communism. Your account of Communism in Slovenia, however, was estounding. The martyrdom of your family, as well as of people like Father Lambert Ehrlich and Ivanka Novak, demonstrated the utter inhumanity of that ideology.

As I was reading the book, it struck me what a remarkable service you have done for those martyrs, as well as for us all, by recording their names for history. This semester I am taking a class on the "History of Eastern Europe and I will be sure to tell my classmates of your account of the events in wartime Slovenia.

Thank you, Fr. Kozina, for the wonderful Mass and the eye-opening book

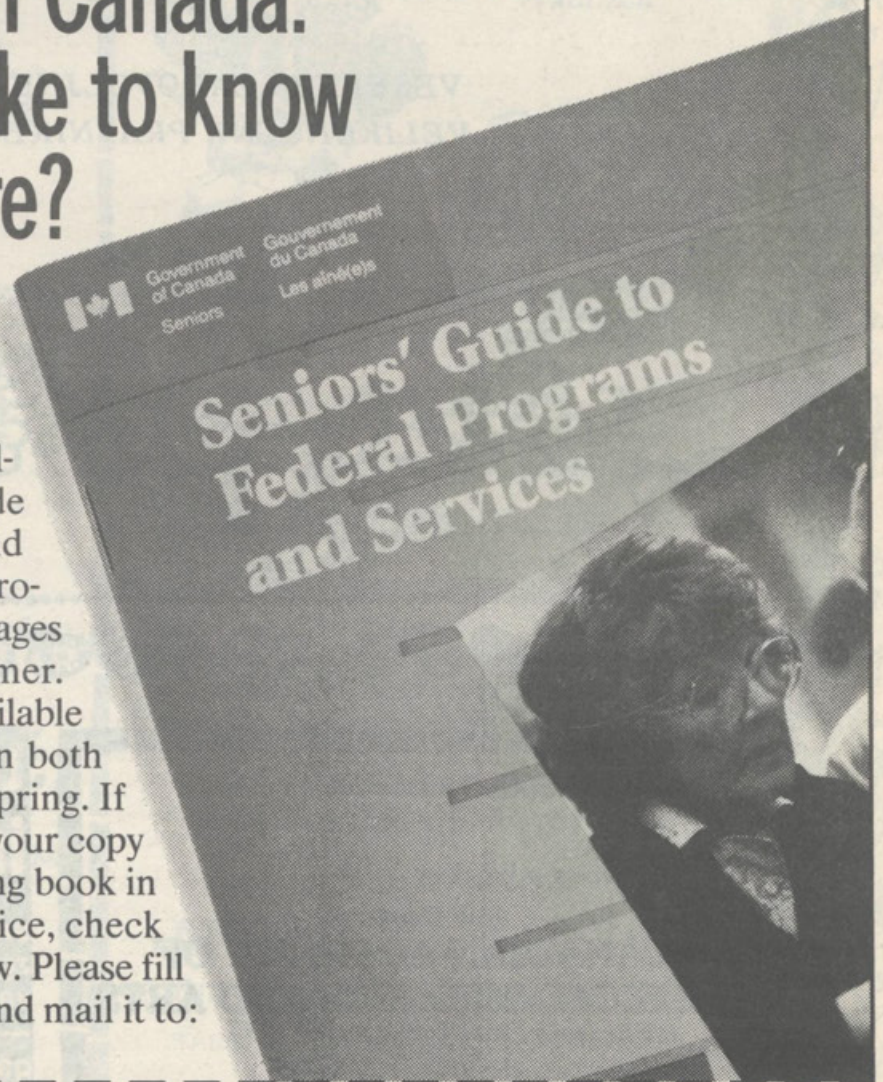
Sincerely, Kim Redlinger.

Hvala Vam, Father Kozina, za poslani pismi. Zdi se, da bo mlajša generacija Amerikancev (pa upajmo tudi Slovencev) po branju Vaše knjige, bolj pravično presojala dogodke revolucije v Sloveniji med II. svetovno vojno in po njej.

There is a variety of federal programs for seniors in Canada. Would you like to know what they are?

The "Seniors' Guide To Federal Programs And Services," provides basic information about federal benefits and services available to Seniors. This guide is available in English and French. It is now being produced in nine other languages for distribution this summer. The guide will also be available in a talking book form in both English and French this spring. If you would like to obtain your copy of the guide and/or talking book in the language of your choice, check the appropriate box below. Please fill in the attached coupon and mail it to:

Seniors

P.O. Box 8176, Ottawa, Ontario K1G 3H7

Name _____ (Please print)

Street _____

City _____

Province _____ Postal Code _____

Book

☐ English	☐ French
☐ German	☐ Hungarian
☐ Ukrainian	☐ Portuguese
☐ Italian	☐ Russian
☐ Polish	☐ Greek
☐ Chinese	

Talking Book

☐ English	☐ French

Government of Canada
Seniors

Gouvernement du Canada
Les aîné(e)s

Canada

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

ŽELI

Marko

Marko Jamnik
Creative Director

MARKO CREATIVE PRODUCTIONS INC.

245 YORKLAND BLVD., SUITE 302

NORTH YORK, ONTARIO M2J 4W9

TEL. 756-0171

FAX 756-2165

SPRAVA SLOVENCEV

RAZMIŠLJANJA IN PREDLOGI

Dr. Tone Štukelj

TONE ŠTUKELJ je bil rojen v Beli Krajini, gimnazijo je študiral v Novem mestu, univerzo pa v Ljubljani, kjer je bil član Akademskega kluba Straža. Med vojno je bil upravnik skrbstva za belokranjske begunce v Ljubljani. Doktoriral je na univerzi v Bologni. Na tem kontinentu je kasneje dopolnjeval svoje studije na MIT v Bostonu.

V Kanadi je po enoletnem delu na farmi začel učiti na St. Patrick's Colle-

ge in leta 1953 tudi na Ottawa univerzi. Nato se je zaposlil na CHMC, kanadski vladni agenciji za stanovanjske zadeve, kjer je dosegel mesto direktorja statistične divizije. V teku svoje kariere je bil večkrat sekundiran Organizaciji Združenih narodov in delal v Saudi Arabiji, Sri Lanki, Argentini in Jamajki.

Bil je kanadski delegat na zasedanju OECD v Parizu kot ekspert v zadevah sta-

tistične informacijske metodologije. V isti funkciji je bil tudi pri Organizaciji ZN v Genevi, kjer je bil za leto 1977 izvoljen za predsednika zasedanja oddelka za stanovanjske zadeve.

Leta 1967 je bil odlikovan od kanadske vlade s Centennial Medal of Canada for Services to Country.

Sedaj je v pokojih. Se vedno pa služi kot svetovalec bermudski vladi. Pazno zasleduje razvoje v svoji rodni domovini.

Zadnje čase spremljamo v Evropi, pa tudi drugod po svetu dogodke, ki bi si jih ne bil nihče mogel predstavljati še pred petimi leti in ki jih naša generacija ni pričakovala doživeti. Sistem, ki se je kazal v vseh ozirih kot ogromna in v svojem bistvu grozeča sila, se je zrušil v teku nekaj mesecev. V zgodovini človeštva je to edinstven dogodek; saj ne vemo iz preteklosti za noben slučaj, kjer bi se civilizacija ali imperij bil podrl v tako kratki dobi. Navadno so umirali stoletja.

Presenetljivo in obenem razveseljivo pa je tudi, da so se vsi ti epohalni preobrati izvršili na zelo civiliziran način, brez prelivanja krvi in maščevanj, čeprav so bili v vseh komunističnih državah dosedanja oblastniki prišli na oblast in jo tudi vzdrževali z brutalno silo pobojev, zaporov, diskriminacije, vse obsegajočega grobega in rafiniranega ustrahovanja ter z brezobzirno aplikacijo prej v civiliziranem svetu nepoznanih moralnih pravil, ki so se pojavljala pod frazami kot "revolucionarna justicija". Francoska revolucija je bila precej blede zadeva v primeri z mnogimi milijoni pobitih v zadnjih sedemdesetih letih v imenu tako ali drugače interpretirane marksistične ideologije. Ta nemaščevalnost množic, ki so se prejšnji dan trpele, se je potrdila kot izrazit kriterij med nečloveškimi odnosi izvirajočimi iz ideologije Marxa na eni strani in humanističnimi naceli krščanske evropske skupnosti na drugi. Kot Slovenci pa ob tem pomislimo in primerjajmo prvi javni govor Vaclava Havela, izzarjevajočega pozitiven, kulturn in človečanski pristop do vseh problemov svojega ljudstva z bruhanjem sovraštva ob enaki priliki na Kongresnem trgu v Ljubljani maja 1945. To nam ogromno pove, s kom smo imeli opraviti.

Umestno je tudi ob tej priliki poudariti, da ni brez podlage smatrati ta upor v deželah vzhodne Evrope za akt dejanskega zaključevanja zadnje svetovne vojne, proti koncu katere je bila na Jaltski konferenci skoraj polovica Evrope predana in prodana v suznost, vkljub istočasnemu besedičenju o samoodločbi narodov. Zapadne aleatske sile so se bile takrat koncentrirale na svoj kratkoročni cilj: uničiti nacizem in kaznovati Nemce. Brezvestno pa so pozabili na od vseh pričakovani dolgoročni cilj, t.j. vzpostavitev svobode. Niti Poljska, s katero se je vojna začela, ni bila osvobodena. Sovjeti pa so odlično kombinirali svoje vojaške poteze s političnimi.

Pred kratkim se je izvedelo, da so, n.pr., Britanci v vseh svojih načrtih za povojne diplomatske strategije predpostavljali dobre odnose s Sovjeti. Amerikanci, kot neofiti na internacionalnem področju in povrh še vplivani po močnih notranjih skupinah s specifičnimi načrti za Nemčijo in vzhodno Evropo, so bili še v slabšem položaju. Obveščevalne službe obeh so bile med vojno in po njej masovno infiltrirane s sovjetskimi agenti in lastnimi levičarji. Vzhodni del Evrope je bil tako obsojen iti izpod enega jarma direktno v moderno kolektivno suženjstvo. Velika upanja resničnih demokratov vzhodno-evropskih narodov so bila kruto poteptana in potem opravičena s plehkimi ali lažnimi izgovori. Tudi slovenski narod je bil kot del Jugoslavije zaznamovan v ta brezmočen položaj zaradi interesov in istočasne nenačelnosti zapadnih velesil. To njih vedenje nam bodi lekcija za bodočnost.

Ko smo priče sorazmerno hitrim spravam pri drugih narodih, je umestno omeniti, da je sprava pri Slovencih v veliki meri zavlačevana in

otežkočena, ker smo se Slovenci med vojno soočevali z dejstvi, ki jih niso doživljali drugi narodi, ki pa pojasnjujejo, zakaj je bil in ostaja razdor pri nas globlji in ostrejši kot drugod.

1. Slovenija je bila med okupacijo vkljub svoji majhnosti razkosana na več delov, ki so bili podvrženi različnim načinom postopanja s strani okupatorjev. To je omejevalo komunikacije in tako onemogočalo posameznikom, grupam in odgovornim političnim voditeljem hitro presojeti dogodke in položaj ter uravnavati svoje odločitve. V takih razmerah je bilo tudi lažje širiti laži. Zanimivo je, da še danes sodbe vojnih dogodkov pomembno variirajo med temi deli Slovenije.

2. Slovenci smo imeli eno najbolj krutih in brezobzirnih vrst revolucionarjev. Ne vem, če je to iz naključne kombinacije značajev ljudi, ki so bili v vodstvu Partije ali je bil to vpliv česa drugega, n.pr., da je večina njih bila v španski državljanski vojni.

3. Pomenljivo je tudi dejstvo, da se v drugih deželah med vojno ni posrečilo pri njihovih odporiških gibanjih izsiliti komunistom vodilno vlogo. Slovenski komunisti pa so v začetku pritegnili kot partnerje skupinice, ki dejansko niso predstavljale veliko ljudstva, posebno ne iz podeželja, in prikazovali to doma in v tujini kot dokaz reprezentativnosti OF.

4. Te skupinice so v Dolomitski izjavi dale partiji proste roke. Njih člani pa so s tem postali oprode ali pa celo člani partije, v kolikor nekateri od njih niso to postali skrivoma že prej. Poti nazaj ali v stran zanje potem ni bilo. Opravili so svoje poslanstvo, ko bi drugače, če bi res imeli kak pogum, mogoče lahko oblaževali ostrine.

5. Insistiranje na ekskluzivnost Partije v vodstvu OF je bil za vse misleče Slovence jasen znak in dokaz, da so glavni nameni Partije nič drugega kot povojno uvedbo sovjetskega stalinističnega sistema in da je resna borba proti okupatorju le pripravna maska, ki pa bo stala veliko življenj, medtem ko bo škoda okupatorjevemu vojaškemu stroju le minimalna. To se je tudi zgodilo.

6. Rekrutiranje v odporiška gibanja je bilo drugod bazirano na prostovoljni odločitvi posameznika, četudi mogoče pod težavnimi okoliščinami. V Sloveniji pa je Partija takoj v začetku začela z direktnim rekrutiranjem pod smrtno grožnjo in indirektno z izzivanjem okupatorja, vedoč, da se bodo represalije koncentrirale na krajevno prebivalstvo. Podla igra z življenji.

7. Notranja in zunanja propaganda OF je v potvarjanju resnice in lažni presegala vse meje spodobnosti, česar nasprotniki niso mogli uporabljati. Primerjalna raziskovanja bodo to z lahkoto potrdila. Tudi v tem oziru ni bilo ekvivalence in sjetrije med obema taboroma.

8. Se danes obstoja mit o pristnosti amnestij, ki jih je ponujala OF. Po vsaki od njih pa je bilo mogoče ugotoviti, da so tisti, ki jih je premamila, skrivnostno izginili v nekaj mesecih, razen če niso postali člani Partije. Kočevski proces, vprizorjen da bi doma in v tujini pokazali pravičnost in urejenost partizanskega sodstva, je od 21 obtoženih, 4 oprostil, ostali pa so bili ustreljeni. Istočasno pa so v bližini in drugod na Dolenjskem javno in tajno pobijali na stotine ujetih ali predanih se vaških strazarjev.

9. Slovenci, ki se niso pridružili OF, so v pretežni večini verjeli in pričakovali zmago zapadnih sil in bili tudi prepričani, da ti ne bodo dopustili, da bi se usidral komunizem tako blizu središča Evrope. To je bila kruta utvara, ki je stala mnogo življenj. Mnogi so tudi čutili, da so dolžni zvestobo jugoslovanski vladi v eksilu. Nekateri politikanti pa so zagotavljali prav do konca vojne, da imajo dobre zveze z Londonom, da so Angleži poučeni o položaju in da bo vse v redu.

10. Tudi o domobrancih je vsaj dvoje dejstev, ki na splošno niso znana. Od vseh 49 enot raznih narodov, ki so dobili orožje od Nemcev, so bili svojstveni v tem, da niso nikdar verjeli, sprejeli ali razširjali najmanjši odtonek okupatorjeve ideologije. Vsakdo se je zavedal, kaj bi bila usoda slovenskega naroda, če bi Nemci zmagali. Zizjemo ene druge enote, so bili edinstveni tudi v tem, da so se zavezali boriti samo na svojem ozemlju. Bili so domobranci.

V Sloveniji so to bili časi prevar med posamezniki in skupinami, laži in ponarejanja brez primere. Pošteni Slovenec se je znašel v zmedi in stiskah, ki jih je ustvarila Partija s svojim monopolom potrebnim za uvedbo državljanske vojne. Zapleti so imeli dalekosežne posledice za posameznika in družine. Usodepolne odločitve so bile večkrat vplivane z ustrahovanjem. V ogromni večini primerov pa je šlo za sprejetje dozdevnega manjšega zla, kar ni nikdar prijetno. Celotne družine so bile razdvojene.

dalje na str. 10

B
E
R
I
T
E
S
D

BOŽJEGA ŽEGNA
IN ZDRAVJA ŽELI
ZA VELIKO NOČ

Kuks' **GINSENG** Farm
(Panax quinquefolium)
Planina Ranch
Muskoka Canada
(416) 439-8387

Ta, nekoliko daljši kot prvotno zamišljen povzetek dejanj in dogodkov med vojno, se mi je zdel potreben, da prikažem v glavnih obrisih, da je bil položaj v Sloveniji veliko bolj kompliciran kot drugod; kaj so bili vzroki, da sta nastala dva tabora, protikomunisti in OF, in da je potrebno v OF nadalje razlikovati med trdo jedrovino, obstoječo iz majhnega kroga komunistov, ki so dejansko orkestrirali in dirigirali revolucijo, ter ostalimi, ki so bili prisiljeni sodelovati ali pa so resnično verjeli, da s tem rešujejo narod. Prepričan sem, da je mišljenje, da se borijo za obstoj naroda, številčno prevladovalo v obeh taborih.

Družina in narod sta naravni tvorbi, država je pa pogodbeno forma. Zato za narod veljajo v splošnem ista pravila kot za družino. Če je družina v stalnem sporu ne more delovati normalno. Isto velja za narod. Zato je pričakovati, da se po vsakem velikem pretresu, ki razdvoji narod, prejal slej pojavi predlog za spravo. Kako hitro se to zgodi, je odvisno od globine razdora, moralnega karakterja antagonistov in novih okoliščin, ki so morda medtem izbrusile ostrine ali ustvarile nove pogoje. Kristjani pa se moramo zavedati, da naša vera od nas zahteva spravo kot akt resnične ljubezni, četudi se to mogoče upira našim notranjim čustvom. Sveto pismo govori o tem na več mestih, vedno s poudarkom, da nas šele sprava očisti in tako pripravi in usposobi priti v prisotnost Boga.

Sprava ima tri sestavne dele: priznanje pogoja, iskreno izraženo obžalovanje in popravljen prizadevanje škoda, v kolikor je to mogoče. Kot poročilo, da je sprava mišljena resno in da se spor ne bo več mogel ponoviti, je potrebno tudi odstraniti zapreke bodočemu sožitju.

Razumljivo je, da predlog za spravo pride normalno s strani zmagovalca v prepiru. Zgodovina nam daje veliko primerov. Spanci so dvajset let po svoji krvavi in razdvajajoči državljanski vojni pozvali na spravo, proglasili amnestijo, dali vsakemu Spancu kjerkoli na svetu pravico do španskega potnega lista, in pokopali padle z obeh strani okrog spomenika z napisom: Padli za domovino. Nekaj podobnega se dogaja v Argentini. Večina vzhodnoevropskih dežel je pa tudi že v raznih stopnjah tozadnega postopka. Opaziti je, da je obratno pravilo (nepreklicni: zob za zob!) omejeno na ideologije in verstva, ki jim ljubezen ni prvenstvena krepost.

Oglejmo si nekatere dosedanje predloge sprave in dogodke, ki so se vsaj delno nanašali nanjo.

Ko je pred leti Spomenka Hribar med prvimi predlagala spravo, je bila ostro zavržena. Casi še niso bili zreli za to. Vendar razpravljanje se je začelo in v zadnjem času je opaziti bolj pogoste in globlje premike.

V zvezi z diskusijo okrogle mize raznih strokovnjakov v marcu lanskega leta v Ljubljani o številu in klasifikaciji slovenskih žrtev zadnje vojne je bila sprava omenjena na več mestih. Ton razpravljanja je odkrival nasprotujoča se mnenja, vendar je bil v večini zelo pozitiven, povzetki in komentarji predsedujočega pa odlični.

Gesta za spravo se je pokazala v zelo konkretni obliki lani junija na Zalah v priziganju svečk in v ganljivih izjavah, ki so jih dali predstavniki raznih skupin in posamezniki. Uradno Časopisje ni dalo dogodka pričakovane odmeva.

V septembru je imel v Dragi predavanje dr. Branko Rozman, v katerem je ne samo analiziral glavne sporne točke, ampak tudi predlagal nekaj praktičnih predlogov, ki bi spravo pomagali uresničiti. To je sedaj najobširnejši referat specifično o spravi in tudi najboljši. Pozneje se bom povrnil k nekaterim delom njegove vsebine.

Pred manj kot mesecem dni je imel v Ljubljani v okviru Medškofijskega odbora za izobrazence predavanje o spravi dr. Justin Stanovnik. Poudaril je, da je sprava dejanje moralne pripravljenosti za poravnano, da je naložba, ki zahteva od človeka, da nasprotniku odpušča in sprejema resnico. V predavanju je tudi omenil, da do sprave po vojni ni moglo priti, ker so jo preprečili zmagovalci s pobojem poražencev. Njegovo predavanje, od katerega imam samo pravkar omenjene točke, bo kmalu izšlo v knjižni obliki.

V pogovoru po predavanju so pa udeleženci oblikovali naslednje predloge:

1. Sorodniki pobitih naj po 45 letih dobijo uradno obvestilo o smrti svojcev.

2. Najvišji cerkveni predstojniki naj v začetku letošnjega junija opravijo pogrebni obred za vse pobite v Rogu, Teharjih in drugod.

3. Uradno naj se označijo glavna grobišča, da bodo ljudje lahko prišli prizigati sveče in moliti za rajne.

Upajmo, da bodo ti akcijski predlogi slovenski vladi, ki niso zahtevni po nobenem merilu, uslišani. To bi tudi bilo prvo uradno priznanje pobojev in pomemben signal, da so ostali deli sprave možni.

Zdi se, da je sedaj prišel za Slovence trenutek, ko bi bila sprava ne samo zaželjena, ampak tudi mogoča, če ne celo nujno potrebna, četudi bo pot do nje verjetno težka iz objektivnih in subjektivnih razlogov. Da je zaželjena, je samo po sebi umevno.

Da bi sprava postala mogoča, je potrebno v Sloveniji nekaj ustavnih, kazensko-sodnih in upravnih, posebno pa političnih premikov. V prvi vrsti je potrebna osvojitvev in striktno spoštovanje osnovnih človečanskih pravic in uvedba političnega pluralizma, da ne bo prepuščeno samovolji ene stranke odločati o važnih problemih javnega življenja. Zdi se, da se sedanji položaj v Sloveniji razvija v to smer in da je pričakovati, da bo bližnja bodočnost pokazala, v koliki meri bo v resnici ustvarjeno ozadje za resnično demokracijo. Brez nje, realistično gledano, si sprave ni mogoče predstavljati.

Nujnost sprave pa izhaja iz sedanjega evropskega razvoja, ki poziva Slovenijo in Jugoslavijo, da adoptirata osnovne človečanske pravice in uvedeta parlamentarno demokracijo (=pluralizem), kot predpogoj za njih vstop v Evropsko Unijo. Tudi, če bi ta izrečen pogoj trenutno ne bil obstojal, bi val socialnih in ekonomskih reform, ki se dogajajo v sosednjih državah, pustil Slovenijo in Jugoslavijo, če bi se mu ne pridružile, na smetišču zgodovine. V tem predvidenem razvoju se bodo torej podlage za spravo pojavile avtomatično, celo kot postranski produkt. Poleg vsega tega je pa tudi jasno, da se mora deželna rešiti te more, ki jo je tlačila zadnjih 45 let, in zaživeti normalno življenje. Sprava je nujna za normalizacijo notranjega političnega in socialnega življenja.

Da bo pa sprava dosegla vsaj minimalno stopnjo, bo treba podvzeti korake na treh področjih:

1. Preiskava poboja domobrancev in tudi vseh drugih medvojnih in povojnih eksekucij (dahavci, padalci, tolmači, itd) ter revizija vseh političnih procesov. To naj bi vključevalo tudi moralno rehabilitacijo vseh po krivem pobitih ali obsojenih.

2. Neodvisen in strokoven pregled zgodovine, ki se nanaša na medvojne in povojne dogodke ter iztrebljanje neresnic in tendenčnih interpretacij.

3. Povrnitev krivično zaplenjene imovine in plačanje odškodnine v vseh primerih krivičnih obsodb.

Za pripravo pravega ozračja na spravo in posebno za poudarek, da je spravi vsako maščevanje tuje, je potrebno, da se proglasi splošna amnestija za vse pregreške storjene med vojno in prva leta po njej. Vendar osebam, ki so bile prima facie ozko povezane s prestopki, naj bi ne bilo dovoljeno zasedati javnih služb. Tudi vsa osebna maščevanja bi morala biti kazniva.

Predlogi udeležencev Medškofijskega odbora za izobrazence obsežajo v precejšnji meri prvo področje. Treba bi jih le razširiti z vključitvijo političnih procesov in drugih pobojev ob koncu

vojne in po njej.

Drugo področje, t.j. objektivni pregled zgodovine, je zelo važen del sprave. Večina zgodovinskih tekstov, posebno tistih, ki se uporabljajo v nižjih solah, se sedaj prikazuje dogodke in razvoje zadnjih pet desetletij izredno pristransko, brez vsake strokovne integritete. Vendar je zadnja leta opaziti porastek zgodovinskih razprav in posebno monografij, ki se jim ne more očitati neobjektivnost. Presenetljivo pa je tudi, da vključ števlnim zgodovinskim institutom, Slovenija še nima zgodovine OF niti monografije o vojnih žrtvah.

Demokracija Slovenija potrebuje verodostojen pregled zgodovine in kompetentno zgodovinsko analizo, ne samo da se popravijo krivice dosedanjega popačenega predstavljanja, ampak tudi da se bodo bodoči rodovi zavedali usodnih dilem in odločitev, skozi katere je morala iti vojna generacija Slovencev.

Jasno je, da bodo mnogi zaključki o vojnih in povojnih dogodkih tudi potem, ko bodo obdelani strokovno in z vso dosegljivo dokumentacijo in drugimi pričevanji, nesprejemljivi posameznikom zaradi njihovih osebnih vtisov, razlogov in razlag. To je človeško razumljivo in se ne nanaša samo na zadnjo vojno. Naloga zgodovinarjev je predstaviti vsa dejstva v njih časovnem in vzročnem zaporedju in - kjer le mogoče in pristojno - tudi kvantitativno evalvirati njih pomembnost. V slučajih, kjer bi bilo možnih o kakem dejanju ali dogodku več interpretacij, od katerih bi bile nekatere med seboj protislovne, je treba navesti vse razlage.

Dr. Branko Rozman navaja v svojem referatu v Dragi sedem tem, ki so kontroverzne:

1. upravičljivost oborožene vstaje proti okupatorju
2. značaj in predstavnštvo OF
3. glavni namen takoimenovanega NOB: boj proti okupatorju ali revolucija
4. ocena protirevolucije
5. domobranska prisega
6. likvidacija domobrancev, in
7. sad partizanskega boja.

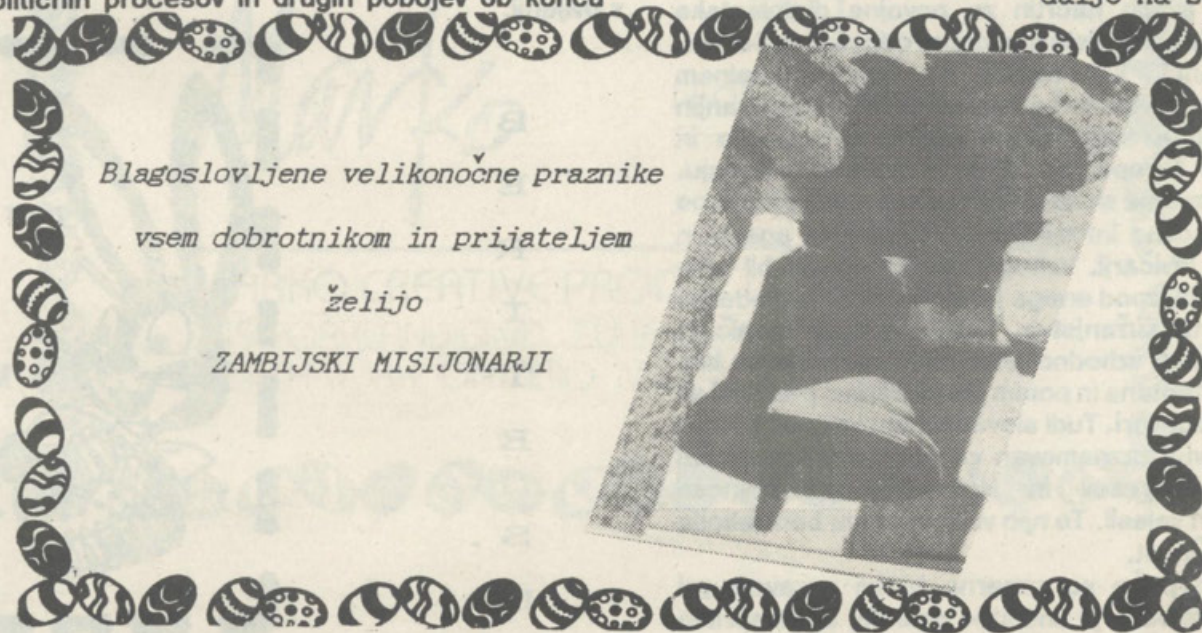
Vsaka od teh tem zasluži svojo lastno in obširno monografijo, pripravljeno po izvedencih in s sodelovanjem predstavnikov obeh taborov.

Občasno se sliši, da bi bilo umestno uvesti nekaj moratorij na razprave o teh kočljivih predmetih, ker samo razburjajo duhove in podžigajo sovraštva. Vendar se moramo zavedati, da je krščanska baza spravi odpuščanje, kar pa ne pomeni pozabljanje. Brez dvoma bo pa pristna sprava ustvarila ozračje, v katerem bo mogoče manj strastno razpravljati o najbolj kočljivih dogodkih naše polpreteklosti. Molčanje bi pa bilo krivično, ker bi preprečilo prihajati do resnice, ki je potrebna tudi, da se preprečijo pavšalne in na vse se nanašajoče ekvivalentne obdolžitve, kot n.pr.: "Vsi so pobijali!". Le kvantitativna zgodovinska analiza bo lahko pokazala, kdo je imel pri tem levji delež. Vsekakor je pričakovati, da bo nakazala, v koliki je obstojala simetrija pregreškov v obeh taborih in tudi njihovo časovno zaporedje.

Tretje področje sprave, t.j. povrnitev krivično zaplenjene imovine in plačanje odškodnine, naj bi bila odgovornost posebne, neodvisne komisije.

Zdi se mi, da je umestno dodati še nekaj značilnosti, ki se nanašajo specialno na slovensko emigracijo na splošno in še posebej na kanadsko, ker imajo lahko ne samo posreden vpliv na spravo, ampak tudi iz nje izhajajoče posledice.

dalje na str. 11

SPRAVA SLOVENCEV...
nadaljevanje s str. 10

Oblastniki doma razlikujejo med: emigracijo, zdomci in izseljenci. Prvi smo tisti, ki smo zapustili domovino med 1945 in 1955 in ki smo še vedno obkladani z vzdevki kot: izdajalci, vojni zločinci, kvizlingi, itd. Tudi smo vse do danes obravnavani od vseh uradnih institucij kot zavrženci, ki jih je treba ignorirati. Naj omenim v zvezi z emigracijo le nekaj točk, ki so vredne razmišljanja.

Le strokovno obravnavana zgodovina in pristojna jurisprudenca bosta lahko definirale te in slične vzdevke in razčistile, kdo - če sploh kdo - zasluži te oznake. Opustitev njih pavšalne rabe je, med poštenimi ljudmi, predpogoj za spravo.

Nekaj posameznikov med emigranti je že naredilo svojo individualno in brezpogojno "spravo". Vprašljivo je, če je taka, neke vrste Dolomitska izjava, res v korist tudi splošnim slovenskim interesom in ne samo v prid režimu.

Slovenska emigracija je veliko prispevala s svojim vedenjem in delovanjem k visokemu ugledu, ki ga Slovenci uživajo po vsem svetu. Seznanila je tujino ne samo s slovensko kulturo in zgodovino, ampak tudi da Slovenija kot samobiten narod sploh obstoja. Ne poznam primera, da bi kak slovenski emigrant pokvaril nasloves.

Zdomci so tisti, ki so odšli zdoma po letu 1955, ko so se odprle meje, da se je Jugoslavija reševala presežka delovne sile v svojem delavskem raju. Večina njih je bila vzgojena v povojni dobi, ko je bil v šolah in časopish poudarek na marksistični indoktrinaciji in na popolnoma pristranskem prikazovanju medvojnih dogodkov. Tose nekaterim pozna še po 30 letih bivanja v demokratični Kanadi in se tudi zrcali v njihovi boleštni previdnosti izreči svoje mnenje o domačem režimu. Njih narodna zavednost se izraža samo v folklornih in družabnih prireditvah. V kanadskem ljudskem štetju se registrirajo kot "Jugoslovani". Ta skupina je trdno povezana s SIM, ki je vsaj do nedavnega bila samo podaljšana roka režima z zelo mačehovskim odnosom do emigrantov.

Vendar je vtis, da je plaz diskreditacije komunističnega sistema v Evropi nekoliko predramil slovenske zdomce iz te samopovzročene hibernacije. Upajmo, da se bodo izluščili iz svoje lupine, postali dosledni zagovorniki demokracije v Sloveniji in se aktivno vključili z ostalimi Slovenci v široko bazo skupnega delovanja za deželo, iz katere so izšli.

Tretja skupina, v Kanadi številčno majhna, so izseljenci, ki so tu, vendar z namenom da se vrnejo. Tudi oni lahko na podlagi svojih opazovanj doprinesejo svoj delež k svobodi in blagostanju Slovenije.

Pričakovati je, da bi k spravi lahko veliko pripomogel tudi Slovenski Svetovni Kongres, če bo demokratično in predstavnisko organiziran ter v resnici zasledoval nadstrankarske namene. V današnjih okoliščinah bi sprava, skupaj s spoštovanjem človeških pravic, logično morala biti prva točka na njegovem programu.

Kot povzetek bi rad poudaril, da je sprava za Slovence važna in nujna naloga, da moramo kot katoličani, vkljub morebitnim osebnim pomislekom, iskreno delati za njeno uresničitev in insistirati, da bodo vse njene prvne v celoti prisotne. Vztrajati moramo, da zakonodaja Slovenije ustvari ozadje s pravno in demokratično strukturo in s tem omogoči čimprejšen začetek dela za spravo.

Rad bi kmalu doživel čas, ko bi lahko stisnil roko tistim komunistom, ki so ubili mojega brata, tistim, ki so povzročili toliko gorja mojim staršem, četudi so dvakrat rešili našo vas pred požigom in končno tistim, ki so me obrekovali ter jim rekel: "Upam, da se po vsem tem lahko osredotočimo na delo za domovino!".

Nova publikacija MULTICULTURALISM MEANS BUSINESS vsebuje tri dele: V prvem delu so naštetje, z naslovi, vse etnične organizacije v Kanadi, ki se posvečajo predvsem gospodarstvu, v drugem naslovi etničnih posvetovalnih skupin, ki so pridružene Federalni banki za gospodarski razvoj (Federal Business Development Bank) v Vancouveru, Winnipegu, Torontu, Montrealu in Halifaxu, v tretjem pa seznam organizacij, ki pospešujejo trgovanje med Kanado in kako drugo državo ali delom sveta. (Can.Scene, # 1298).

PROFILI NOVEJŠE SLOVENSKE
LITERATURE NA KOROŠKEM

Mohorjeva založba v Celovcu je nedavno izdala obširen zbornik nemških razprav o novejših slovenskih koroških pesnikih in pisateljih. Pod skupnim naslovom "Profili novejših slovenske literature na Koroškem" (Profile der neueren slowenischen Literatur in Karnten) je znanstveni sodelavec inštituta za splošno in primerjalno književnost univerze v Celovcu Johann Strutz objavil dvanajst monografskih študij o sodobni slovenski koroški literaturi. Napisali so jih znani literarni zgodovinarji ali kulturni publicisti iz Avstrije, Italije in Slovenije. Razprave Marije Spieler, Hansa Kitzmullerja, Denisa Poniža, Toneta Pretnarja, Fabjana Hafnerja, Mihaela Vrbinca, Neve Slibar, Johanna Strutza in Leva Detele o Milki Hartman, Janku Messnerju, Valentinu Polanšku, Andreju Kokotu, Florjanu Lipušu, Gustavu Janušu ter mlajših piscih Francetu Merkaču, Janiju Oswaldu, Janku Ferku, Kristijanu Močilniku, Jožici Certov in Maji Haoklap so važen literarnozgodovinski posredniški pripomoček med današnjo slovensko in nemško književnostjo. Uvodno študijo o značilnostih male slovenske literature na Koroškem, je napisal Johann Strutz. Njegova razprava je zanimiva in pomembna, saj "relativira" pojem "velike" literature v nemškem jeziku prav s pomočjo aktualnih značilnosti slovenske koroške manjšinske literature. Kljub "majhnosti" je ta literatura po Strutzovem mnenju dovolj intenzivna in v delih njenih najboljših predstavnikov tudi nadregionalno učinkovita, medtem ko po drugi strani predstavlja drugi značilni in največji utrip avstrijskega literarnega življenja - poleg nemške večinske kulture.

Monografske študije o Florjanu Lipušu, Janku Messnerju, Valentinu Polanšku in Gustavu Janušu vnašajo v sodobno komparativistično in slavistično vedo mnogo novih ugotovitev. Koristno je, da je v knjigo z natančnejšimi analizami vključena tudi srednja in mlajša generacija

povojnih slovenskih koroških pesnikov in pisateljev. Zanimarjeni tudi niso aspekti revijalnega in založniškega življenja pri slovenski manjšini v Avstriji. Predvsem obe najznačilnejši literarni reviji "Mladje" in "Celovski zvon" sta pri oblikovanju današnje slovenske koroške literature bili pomembna tribuna in učna delavnica za vsa pomembnejša slovenska peresa na Koroškem. Vrednost publikacije "Profili novejših slovenske literature na Koroškem" se povečuje natančnejši izbor iz literature o problemih pisanja koroških Slovencev (ki bi pa lahko bil še bolj objektivno razvejan) ter biografski in bibliografski zapiski o predstavljenih avtorjih. Pričujoča zbirka razprav je vsekakor dober posrednik med slovensko koroško književnostjo in nemškim svetom ter važna informacija iz "prveroke", ki bo koristila avstrijski in nemški komparativistiki, germanistiki in slavistiki. Prav pa bi bilo, da bi jo poznali tudi naši domači slovenisti in germanisti.

St. Margaret Mary, Oakland CA.

Mladi Slovenci se uveljavljajo v svetu.

Časopis The Star Phoenix v Saksatoonu je prinesel v svoji rubriki Health & Science 19. februarja veliko sliko (skoraj čez celo stran) mlade slovenske zdravnice, specialiste za srce, direktorice ekokardiografije in profesorice medicine na Saskatchewan univerzi dr. Bibijane Čujec mlajše. V intervjuju z Marg Ommaney opisuje novo metodo ekokardiografije, imenovano "transesophageal echocardiography" ali TEE. Ta nova tehnika dovoljuje zdravnikom, da opazujejo tok krvi iz esofaga in želodca in daje doslej nedosežene možnosti odkrivanja vzrokov tvorbe krepic krvi, ki povzročajo kap. Njen brat Tomaž pa je dobil posebno diplomu kot najboljši podiplomski študent na univerzi Britanske Kolumbije (UBC) v šolskem letu 1988/89. Tomaž Čujec se specializira v fitopatologiji in je menda edini kanadski specialist v fitogenetiki, znanosti, ki si prizadeva napraviti rastlinstvo (zlasti sadno drevje in trto) odporno proti raznim boleznim, tako da ne bo več treba uporabljati škropljenja s kemikalijami.

THE WORLD & I

Revija s tem naslovom izhaja v Washingtonu, in jo prebirajo ugledni ameriški politiki, kulturniki, to je, najpomembnejši ljudje v vrhu ameriške družbe. Zato je toliko bolj razveseljivo, da je septembra 1989 univerzitetni profesor dr. Edi Gobec, ki vodi znani "Slovenian Research Center", v tej reviji objavil obširen članek "The Culture of the Heart", v katerem opisuje vrsto vrhunskih dosežkov, ki so jih v Ameriki ustvarili slovenski ljudje. Drugi del članka je napovedan za marec 1990.

OBVESTILO

Na Belo nedeljo, dne 22. aprila
bo v Slovenskem Domu na 884 Pape Av.
ob 4. uri popoldne

KULTURNO-POLITICNI SIMPOZIJ

Predavala bosta:

Dr. Rudolf Čujec

o "Vlogi zadržanosti v obnovljeni Sloveniji" in

dr. Peter Klopčič o "Zunanji politiki Republike Slovenije"

Vludno vabljeni! Slov. Kan. Svet.

EMILIAN

JEWELLERY LIMITED

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

ŽELITA DRUŽINI:

EMIL IN STEVEN SLOKAR

1964 Wilson Ave. pri Keele 638-1888

1700 Wilson Ave. pri Jane 249-3240

Nova lokacija:

2225 Erin Mills Parkway,
EATON's Sheridan Place, Mississauga,
Tel. 855-2477

POGAČAR REALTY LIMITED

VESELE IN ZADOVOLJNE
VELIKONOČNE PRAZNIKE

ŽELITA VSEM KLIJENTOM IN PRIJATELJEM

IN

SE ŠE V NAPREJ PRIPOROČATA

EMA IN JOŽE POGAČAR

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

želi

**SLOVENSKA
HRANILNICA IN POSOJILNICA
JANEZA E. KREKA**

BITI ČLAN
HRANILNICE —
JE V KORIST TEBI IN V
POMOČ PRIJATELJU!

URADNE URE:

V ponedeljek od 10 podoldne do 4 popoldne
V torek od 10 dopoldne do 8 zvečer
V sredo od 10 dopoldne do 4 popoldne
V četrtek od 10 dopoldne do 8 zvečer
V petek od 10 dopoldne do 8 zvečer
V soboto od 10 dopoldne do 1 popoldne

646 Euclid Ave., Toronto M6G 2T5
Tel. 532-4746

731 Brown's Line, Toronto Tel. 252-6527
John E. Krek's Slovenian Credit Union

V NEW TORONTO

V torek od 1 popoldne do 8 zvečer
V četrtek od 1 popoldne do 8 zvečer
V petek od 10 dopoldne do 8 zvečer
V soboto od 9 dopoldne do 12 opoldne.

FAX NO (416) 532-5097

V SKUPNOSTI IN ZAJEMNOSTI JE MOČ!

VESELE IN ZADOVOLJNE
VELIKONOČNE PRAZNIKE

**Župnijska hranilnica
in posojilnica "Slovenija"**

Vam nudi razne finančne usluge: Posojila za hiše, avtomobile, potovanja, študij itd. Vaši prihranki pa se obrestujejo po najvišji možni stopnji.

**Poslužite se naše
slovenske finančne ustanove!**

URADNE URE

na Manning Ave., Toronto

Torek — sredo _____ 10 a.m. — 3 p.m.
Četrtek — petek _____ 10 a.m. — 8 p.m.
Sobota _____ 10 a.m. — 1 p.m.

Tel.:531-8475

na 739 Brown's Line, Toronto

Torek — sredo _____ 10 a.m. — 3 p.m.
Četrtek — petek _____ 1 p.m. — 8 p.m.
Sobota _____ 10 a.m. — 1 p.m.

Tel.:255-1742

v Hamiltonu pri sv. Gregoriju Velikem

Vsak petek od 4h do 8h zvecer

Tel.:561-9952

Sobota 10 am-1 pm.

